Kind zonder stem

Eerder verschenen van Barbara Muller

De babyplanner
Omarm me

KIND ZONDER STEM

Barbara Muller

the house of books

Voor Hans, mijn dierbare, dappere en humoristische vriend, you have been loved.

Copyright tekst © 2014 Barbara Muller
Copyright © 2014 The House of Books, Amsterdam

Omslagontwerp
Cunera Joosten
Omslagbeeld
Getty Images/iStock
Foto auteur
Kristi Jungcurt
Opmaak binnenwerk
ZetSpiegel, Best

ISBN 978 90 443 4444 8
ISBN 978 90 443 4445 5 (e-book)
NUR 340

www.thehouseofbooks.com
www.dutch-media.nl

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

The House of Books is een imprint van Dutch Media Books bv

Don't give up
It's just the weight of the world
When your heart is heavy
I will lift it for you
Don't give up
It's just the hurt that you hide
When you're lost inside I'll be there to find you
Don't give up
Because you want to burn bright
If darkness blinds you I will shine to guide you

– Josh Groban

DEEL 1

Een droom die je alleen droomt is slechts een droom.
Een droom die je samen droomt is realiteit.

John Lennon

1

In gedachten ga ik terug naar mijn veertiende levensjaar. Naar Wouter de Bakker, met wie ik vijf dagen verkering heb gehad. Kate was erbij op het moment dat hij me vroeg. 'Wil je met mij gaan,' stotterde hij. Meerdere keren probeerde hij Kate duidelijk te maken dat hij liever alleen met me wilde zijn, maar daar gaven wij beiden geen gehoor aan. Een belevenis als deze had ik niet eerder meegemaakt. Het leek me wel zo prettig wanneer mijn beste vriendin in de buurt zou zijn. Om hem enigszins tegemoet te komen deed Kate twee stappen achteruit. Met gespitste oren heeft ze zijn aanzoek van het begin tot het eind aangehoord. De onhandige kus die daarop volgde, resulteerde in een ingehouden lach, die als een rookpluim achter ons opsteeg. Die lach ging over in een uit haar tenen komende 'o' op het moment dat Wouter een doosje uit de binnenzak van zijn jas toverde. 'Voor jou,' zei hij met overslaande stem. 'Van mijn oma geweest.'

Veel tijd om bij te komen had ik niet. Kate sprong tussen ons in en griste het doosje uit mijn hand. 'Och jee,' zei ze alleen

maar. De blik in Wouters ogen zat ergens tussen trots en onzekerheid in op het moment dat Kate mijn bijna-verkering aandachtig opnam. 'Pas maar op, die raakt ze binnen een dag kwijt,' zei ze uiteindelijk, waarna ze het vierkante doosje terug in mijn handpalm drukte. Ze sprong op haar tweedehands opoefiets en trapte vliegensvlug naar huis. Tijd om afscheid te nemen nam ze niet.

Mijn nieuwsgierigheid, die sinds een paar weken voor deze jongen was opgebloeid, verdween na het ringincident als water uit een leeglopend bad. Ik pakte de ring op uit het doosje en kon me niet herinneren dat ik ooit zoiets lelijks had gezien. Hij was dikker dan de trouwring van mijn vader. De parel, die met haakjes opnieuw vastgemaakt leek te zijn, was zo groot als een knikker.

Wouters blik tastte mijn gezicht af. Hij krabbelde over zijn voorhoofd, waar meer puistjes op zaten dan de laatste keer dat ik hem had gezien. Ik keek van Wouter naar de ring en weer terug, tot mijn ogen op de knopen van zijn jas bleven steken. Er waren twee opties. Ik kon hem, zoals mijn hart me vurig aanspoorde, vertellen dat ik het gebaar meer dan waardeerde, maar dat het onmogelijk was zijn cadeau aan te nemen. *Bovendien vind ik je helemaal niet meer leuk. Hier scheiden onze wegen zich, adieu.* Waarna ik snel naar Kates ouders zou fietsen om daar, samen met haar, schaterlachend om de gehele situatie over de grond te rollen.

Tot mijn grote ergernis zei ik precies het tegenovergestelde: 'Het is het mooiste wat ik ooit heb gezien.' Waarna ik de ring zonder doosje in mijn jas liet verdwijnen. De dag erna maakte ik het uit. Met een brief. De avond nadat hij mijn brief had gelezen, stond Wouter voor de deur. Ik slaagde erin op tijd weg te duiken. 'Ik kom mijn oma's ring ophalen,' zei hij, en volgens mijn moeder kwam hij behoorlijk terneergeslagen over. 'Het

was misschien ook wat snel, hè?' zei mijn moeder troostend, waarna ze hem vroeg een moment op de mat te wachten en de trap naar boven op holde. Met grote opluchting haalde ze de ring uit de kluis. Ze was als de dood dat hij zoek zou raken en Wouters moeder het erfstuk van wijlen haar moeder op zou eisen.

Bij dit aanzoek is het gebleven. Ik ben Barbara Muller, zevenendertig jaar, moeder van twee kinderen, ongehuwd met Max en werkloos.

2

Oranje. Ik overweeg door te rijden, maar een grote truck die van rechts aan komt denderen, doet me besluiten op de rem te staan. Zo abrupt dat mijn auto met een schok tot stilstand komt. Achter me klinkt getoeter. Via de achteruitkijkspiegel steek ik in een verontschuldigend gebaar mijn hand op. Een man met grijzend pluishaar schudt zijn hoofd en kijkt me aan alsof ik mijn rijbewijs op de kermis heb gehaald. Als vredesteken draai ik me om en glimlach ik ontwapenend naar hem. De man zwaait zijn middelvinger in de lucht. 'Nou ja zeg.' Een golf van irritatie uit zich in zijn steeds roder wordende gezicht. Mijn blik zoomt in op het stoplicht, dat ik wel groen kan kijken. Op het wandelpad loopt een moeder met een kinderwagen voorbij. Haar in een knot, een nauwsluitende lammy met uitpuilende kraag. Daaronder een wollen shawl, waar haar gezicht bijna in verdwijnt. Een zwarte labradoedel hobbelt erachteraan. Ze draait zich om zonder haar pas te verminderen. Ik hoor niet wat ze zegt en aan de hond te zien is de boodschap ook niet bij hem doorgekomen. Ze wacht een paar tellen tot

hij naast haar staat, lijnt hem aan en geeft een ruk aan de riem. Het plompe bovenlijf beweegt naar voren terwijl de poten blijven staan.

Groen. Ik leg beide handen rond het stuur, blaas mijn ingehouden adem uit en trek harder op dan ik van mezelf gewend ben. Kijk weer in de spiegel. Mister Hork achter me heeft een verbeten grimas rond zijn lippen. In een reflex steek ik mijn tong naar hem uit, waarna ik mijn snelheid opvoer door vol op het gaspedaal te trappen. Druk op de volumeknop van de radio en zing mee met 'Last Christmas'. Ik kijk naar het klokje op het dashboard. Nog een kwartier voor Sophie uit is. Het komt niet vaak voor dat ik zo vroeg op school ben. Dat ik ruimte heb om met andere moeders te kletsen. Tot een paar dagen geleden vlogen ze in een waas aan me voorbij. De moeders die rond halfnegen in witte trainingspakken op het schoolplein in gesprek waren, het tennisracket op de bagagedrager. Die tussen de middag in dezelfde outfit een kwartier voor de bel weer op het schoolplein stonden, alsof ze niet weg waren geweest. Ontspannen gezichten, genietend van het leven. Die me hoofdschuddend bekeken wanneer ik met piepende banden mijn auto op het gras parkeerde. Omdat alle plekjes op het parkeerterrein bezet waren. Geen haast is een nieuw begrip. Het zet me aan na te denken over mijn leven, iets waar ik voorheen minder tijd voor had.

Ik rijd via ons kleine, open winkelcentrum, dat aan een flinke opknapbeurt toe is, naar school en denk terug aan het jongetje dat ik alleen ken vanuit de media. Aan de invloed van een paar letters op een mensenleven. Mijn leven. Baby 'P', niet ouder dan anderhalf jaar, die vanaf zijn geboorte mishandeld is door zijn sadistische vader en diens vriend. Een baby die niets kon doen om de wreedheid te stoppen. Een baby voor wie niemand is opgekomen. Zijn moeder liet het gebeuren, zorginstanties hadden

hem een dag voor zijn dood gezien en in vertrouwen terug naar huis gestuurd. Met een gebroken rug, verlamd, maar te jong om te vertellen wat hem was aangedaan. Te jong om te zeggen dat hij beschermd wilde worden. Baby 'P' stierf precies een dag later, alleen in zijn ledikant. De tranen die ik heb gelaten om dit nieuws, dat als een verlammende injectie in mijn vezels drong, veranderden diezelfde avond dat ik het las in iets anders. In moed. Ik realiseerde me dat het zwak was om te blijven negeren wat me in het diepst van mijn Zijn raakte. Want als ík er al zo'n last van had, als het mijn organen al samenkneep van ellende, hoe zou het kind dat er dagelijks mee te maken had zich dan voelen?

Ik tikte zijn naam in op Google en vond al snel een foto van de Engelse baby. Mijn vinger streek over het beeldscherm. Een vinger die hem alle tederheid van de wereld wilde geven. Een prachtkind met grote blauwe ogen, omringd met donkere wimpers. Blonde haartjes die in een pony langs zijn gezichtje vielen. Doordringende ogen die vertelden dat ze al te veel hadden gezien, te veel pijn hadden doorleefd. Dingen die ver, heel ver bij kinderen vandaan moesten blijven, maar die in de weerspiegeling van zijn ziel gekliefd stonden. Door mijn tranen heen glimlachte ik naar hem en fluisterde hoe erg ik het voor hem vond. 'Lieve lieverd, wat moet jij je alleen hebben gevoeld. Wat ben je sterk en dapper geweest door dit alleen te dragen. Ik hoop dat je ergens bent waar er oneindig van je gehouden wordt. Waar je bedolven wordt onder een bloembed van liefde, gedragen door sterke handen die jou nooit meer laten vallen. Jouw dood mag niet voor niets zijn geweest, kleintje. Voor jou is het te laat, en dat spijt me meer dan ik in woorden uit kan drukken.'

Ik veegde mijn laatste traan weg, drukte de iPad uit en doorvoelde dat het voor veel kinderen nog niet te laat was. Dat het

niet voor niets was dat ik dit gezien had. Mijn verdriet had die avond een lichtje diep vanbinnen ontstoken. Dit was het moment waarop ik kinderen als baby 'P' beloofde dat ik op zou staan en iets wilde betekenen. Ik zou me hard gaan maken voor kinderen in nood. Misschien was het een kleine bijdrage die ik kon leveren, maar het was er tenminste een, en zonder twijfel beter dan niets doen.

Door het raam van de auto kijk ik naar de bomen die het schoolplein afschermen van de buitenwereld. Hoog en beschermend wuiven ze op het ritme van de wind. Ik ben weggelopen van wat me zo diep heeft geraakt. Noem het laf, noem het waanzin, noem het misschien zelfs wijsheid. Dat laatste moet alleen nog inbedden, want op dit moment voelt mijn vertrek bij de Raad voor de Kinderbescherming als speldenprikken in mijn hart.

Ik haal de sleutel uit het contact en laat hem in mijn jas glijden. Buiten adem ik de winter in. 'Hi,' zegt iemand, en ik voel hoe een arm in de mijne haakt.

'Heb ik iets gemist?' vraag ik geschrokken en verrast tegelijk omdat ik het gezicht van mijn beste vriendin zie, verscholen onder een wollen muts. Nu ik niets meer omhanden heb, vergis ik me wel vaker in afspraken.

'Het wordt tijd dat je je mobiel vaker controleert,' wijst ze me terecht. Ze slaat haar ogen ten hemel. Met haar vingers houdt ze de tel bij. 'Ik heb je zo'n zes keer gebeld, twee keer ingesproken en een paar app'jes gestuurd.'

Ik besef nu pas dat ik mijn mobiel sinds gisteravond niet meer bekeken heb. Hij ligt op mijn nachtkastje. Uitgeschakeld, omdat ik overal lees dat de straling van apparaten zoals de computer, tv en mobieltjes me uit mijn slaap kan houden. Ik knijp mijn ogen samen en ga de afspraken na die ik deze week heb staan. Niet meer dan drie, verdeeld over zeven dagen. 'We hebben voor zondag pas afgesproken, toch? In De Tuinen?'

'Ik had zin om Sophie en Fientje te zien,' zegt ze in reactie op mijn ontgoochelde blik, en ze drukt een kus op mijn wang, waar een vleugje Coco Chanel op achterblijft. 'Heb dus bij je ingesproken dat ik Sophie haal en dan bij jou langskom voor een theetje, in de hoop dat Fientje ook thuis is.'

'Die ligt lekker te slapen,' zeg ik. 'Max werkt een dagje thuis.'

Haar hand glijdt over de mouw van mijn jas. 'Ik zie alleen maar voordelen nu je niet meer werkt.' Lisa schuift haar muts iets omhoog en ik kijk haar afwachtend aan. 'Zo kan ik je opzoeken wanneer ik maar wil.'

Het is niets voor haar om onaangekondigd langs te komen. Al helemaal niet nu ze Pieter heeft. De man met wie ze binnenkort gaat trouwen, die baadt in een zee van vrije tijd als pensionado. Lisa vindt het maar wat fijn om hem daarbij te vergezellen. Op de momenten dat ze niet de wereld over reist als stewardess.

'Hoelang ben je in het land?' vraag ik.

'Tot maandag, dan vlieg ik naar Nairobi.' Haar mond valt open en ze kijkt alsof ze een gigantische ontdekking heeft gedaan. 'Waarom ga je niet mee? Als IPB'er. Ben je net voor Kerstmis weer thuis.' Haar stem klinkt hoog van opwinding. IPB staat voor *indien plaats beschikbaar*, wat inhoudt dat je voor een appel en een ei mee kunt vliegen. Als je pech hebt op de klapstoel van de stewardess, en bij geluk in de businessclass, waar je als een prinses verzorgd wordt. Bij extreme pech kun je niet mee en blijf je duizenden kilometers van je gezin achter. Lisa blijft een moment staan en bekijkt mijn gezicht alsof het een platgedrukt insect is. 'Niet om het een of ander, maar jouw doorschijnend bleke huid kan wel wat vitamine D gebruiken. Haar perfect opgemaakte ogen glimmen geamuseerd.

'Dank voor dit opbeurende compliment,' zeg ik, waarna ik haar aanzwengel om naar het schoolplein te lopen. Zij op brui-

ne suède pumps, ik op sportschoenen, waardoor ze zo'n tien centimeter boven me uitstijgt. Normaal schop ik ze direct uit als mijn hardlooprondje erop zit, maar vandaag interesseerde het me weinig en bespaarde ik me de moeite ze om te ruilen voor een paar hakken.

'Het zou je goeddoen. Hoelang is het geleden dat je er zonder man en kinderen uit bent geweest?'

In gedachten zweef ik terug naar de laatste reis die we samen hebben gemaakt. Minstens een jaar geleden. Een goddelijk weekendje Barcelona om Kate op te beuren.

'Dit is je kans,' zegt Lisa, waardoor ze me terugbrengt naar het schoolplein. 'Als ik jou was, zou ik 'm met beide handen beetpakken. Straks beknel je jezelf weer in zo'n suf kantoorbaantje en zit je aan vijfentwintig vakantiedagen vast.

'Lieve schat, als ik al weg zou gaan, dan zeker niet naar diep donker Afrika, al schijnt de zon daar nog zo hard.' Ik adem in, buig mijn hoofd naar achteren en kijk naar de lucht. Hemelsblauw met hier en daar een witte veeg. Als ik uitblaas, volg ik de ademwolkjes die uit mijn mond ontsnappen. 'Ik ga mee wanneer je vlucht als bestemming Buenos Aires heeft. Max,' zeg ik, en ik kijk er serieus bij, 'adviseert me nu eens echt rust te nemen.' Ik zeg het met een stem die niet overloopt van enthousiasme. 'Hij is ervan overtuigd dat het me goed zal doen. Dat de rust aanstekelijk werkt en me aanzet om een jaar lang…' Ik omzeil een losse tegel en haal adem voor mijn slotzin, die bij de gedachte alleen al gevoelens van waanzin in me oproept, '… een jaar lang niets te gaan doen.' Het sabbatical dat ik vlak voor mijn dertigste had willen nemen en waar het nooit van is gekomen. Niet dat ik daar een slechte reden voor had, overigens. Ik had wel gewild, maar een spontane zwangerschap zorgde ervoor dat ik niet verder dan Rotterdam kwam.

‘Wat een heerlijkheid,’ verzucht Lisa, en aan de toon van haar stem te horen is ze onder de indruk van wat ik net gezegd heb.

Vlak voor een groepje moeders die een kringetje vormen, blijven we staan. Een van hen draait zich om en knikt vriendelijk naar me. Er ontstaat een glimlach op mijn gezicht en ik steek mijn hand naar haar op. Dan kijk ik opzij naar Lisa. Naar haar blauwe ogen, helder als de kleur van water in een zonnig oord, en naar de blonde krullen die onder haar muts vandaan komen.

‘Ik zou het wel weten,’ zegt ze, en ze haalt haar schouders op. ‘Het is dat ik niet afhankelijk wil zijn van Pieter. En dat ik te veel van mijn werk hou, maar als de mogelijkheid zich later in mijn leven aandient, zal ik daar zeker gebruik van maken.’ Ze bekijkt mijn gezicht, dat in een moeizame plooi staat, hoezeer ik ook mijn best doe iets positiefs rond mijn lippen te toveren. ‘Ik denk dat je het allemaal wat te zwaar opneemt, Bar,’ zegt ze, en ik kijk haar aan alsof ik geen idee heb waar ze het over heeft. ‘Je hebt het geprobeerd, het is niet geworden wat je ervan verwacht had.’ Ze trekt haar schouders op. Haar wenkbrauw beweegt omhoog, de muts beweegt mee. ‘So what? Het is niet het einde van de wereld.’

Ik kijk langs haar heen naar de ingang van de school en zie kinderen uit een andere klas naar buiten stormen. Rennend en joelend. Twee klassen lager dan Sophie.

Lisa slaat haar wanten tegen elkaar. ‘Het is echt niet zo dat er *as we speak* kinderen bij bosjes dood neervallen doordat jij niet langer bij de Raad voor de Kinderbescherming werkt.’

Ik staar via mijn schoenen naar de tegels en knik afwezig. Wat zou het een zegen zijn wanneer ik er net zo gemakkelijk over kon denken. Dat ik niet constant het gevoel heb een mislukkeling te zijn, een angsthaas.

Lisa's want vliegt in de lucht en ze begint druk te zwaaien. 'Daar is ze,' zegt ze terwijl ze me aanstoot.

Sophie huppelt op ons af, haar ene hand om de arm van een vriendinnetje, in de andere haar Winx-rugzak, waar twee grote tekeningen uit steken. Een daarvan heeft het silhouet van de Kerstman. Ik kijk naar haar gezicht. Grote bruine ogen met wimpers waar ik alleen maar van kan dromen in een rond, melkwit gezicht met prachtig gevulde lippen waar een moedervlekje boven getekend staat. Vale spijkerbroek, rood jasje tot net over haar riem en bruine Uggs, omdat roze en paars tegenwoordig stom zijn. Een hoge paardenstaart – drie keer zo dik als die van mij – met haarlak in bedwang gehouden. Mijn uk, die al een echt meisje wordt. Als eerste springt ze in Lisa's armen, die haar na een stevige knuffel weer neerzet.

'Hoelang blijf je, en eet je mee?' vraagt ze, trekkend aan de zoom van Lisa's jas. Ze wipt van haar ene been op het andere. 'En wil je ons opmaken, heel dik en heel veel? Please please please?'

'Zou je dat leuk vinden?' vraagt Lisa, die op haar hurken een kus op haar voorhoofd drukt.

Sophie knikt heftig, haar staart beweegt mee. 'Vet leuk!' Ze tikt haar vriendin Nora aan, die net als Sophie begint te springen. 'Dan moeten we eerst even zeker weten dat mama geen andere plannen heeft.'

Lisa komt omhoog en neemt me met weinig vertrouwen op. 'Ik schat zo in dat jij nergens naartoe gaat,' zegt ze, en haar oog blijft op mijn schoeisel steken. Ik wil tegenstribbelen en uitleggen dat er niets mis is met 'terug naar de basis' en dat dit zich zomaar kan uiten in een zekere mate van onverzorgdheid. Dat ze me moet nemen zoals ik ben, ook al loop ik vanaf nu alleen nog maar op gezondheidssandalen en in zelfgebreide truien. Maar ik slik mijn woorden in en tover een opgewekte lach op mijn gezicht. Wat wordt vergemakkelijkt door de ontwapenen-

de knipoog van Lisa en de smekende ogen van de twee meisjes. Ik laat de staart van Sophie door mijn hand glijden. 'Een leukere middag kan ik me niet voorstellen,' zeg ik gemeend, en ik laat de warme handjes van Nora en Sophie in de mijne verdwijnen.